

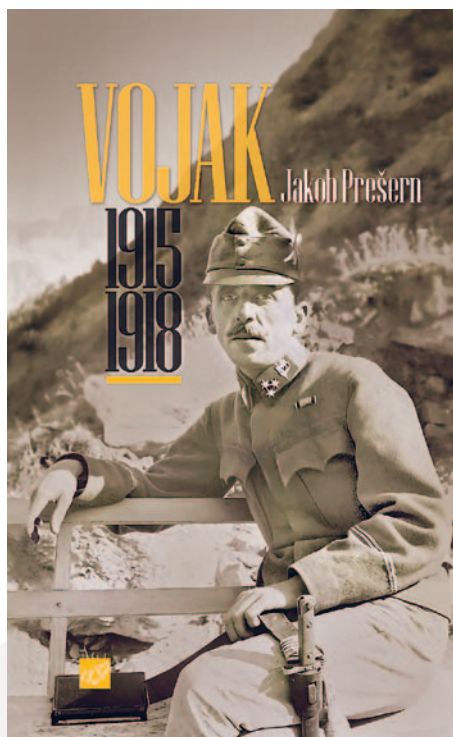

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

JAKOB PREŠERN: VOJAK 1915–1918

Podatki o knjigi

- Naslov: VOJAK 1915–1918
- Avtor: Dr. Jakob Prešern
- Cena: 25 €
- Velikost: 130 mm x 210 mm
- Vezava: trdo vezano
- Število strani: 432
- ISBN: 978-961-278-158-3
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba

Kontakt

Nina Brumec
telefon 01.244.36.70
mohorjeva@siol.net

Vojni dnevnik (1915–1918) o štirih letih, preživelih na frontah I. svetovne vojne

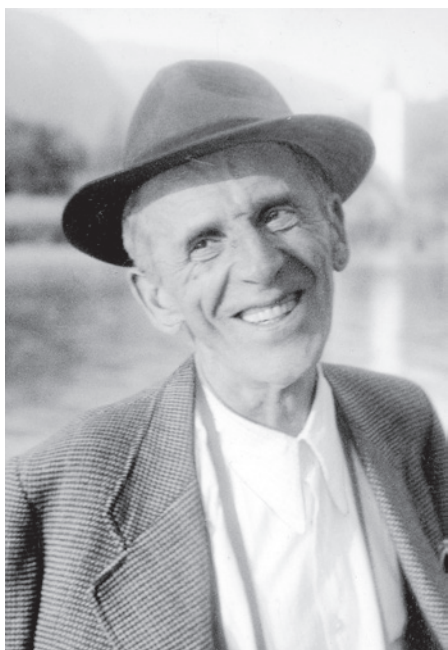
Pripoved izobraženca o vojnih grozotah in trpljenju avstro-ogrskega vojaka v prvi bojni črti in v neposrednem zaledju zelo doživeto opisuje in s fotografsko kamero dokumentira boje proti sovražniku in lakoti na bojiščih v zahodnih Dolomitih, pod Krnom in na fronti ob Piavi v Italiji.

Janez Žerovc je oskrbel kritični prepis, prispeval spremno besedo, opombe in oskrbel slikovno gradivo ter donacije.

Avtorjev življenjepis

Dr. Jakob Prešern (1888–1975), pravnik, planinski pisatelj in ljubitelj gora je na Dunaju doštudiral pravo leta 1912. Prva svetovna vojna ga je zatekla v Novem mestu, kjer je že služboval kot sodnik pripravnik. Ob splošni mobilizaciji leta 1914 ga k sreči niso vpoklicali, ker so najprej mobilizirali neizobražene. Upal je, da se bo vojni sploh izognil, če le naredi pravosodni izpit, ker sodniki po tedanji ureditvi niso smeli biti vojaki. A njegova predvidevanja se niso iztekla. Kmalu so ga kar kot navadnega vojaka v pehoti poslali na urjenje Žalec, kjer so se začela tri dolga leta trpljenja. Ves čas vojne je preživel večinoma v prvi bojni črti ali tik za njo. V svojo beležnico si je z osupljivo natančnostjo zapisoval dogodke,

opažanja, tegobe in osebne stiske. Zaradi svoje varnosti je uporabil slovensko stenografijo. Večina fotografij v knjigi so avtorjevi posnetki, saj mu je uspelo na fronto pretihotapiti tedaj dokaj velik fotografski aparat. Le kadar bi bilo to početje prenevarno, si je pomagal z lično izdelano risbo. Po koncu vojne se je podal po sledih nekdanje fronte, obiskal grobove padlih tovarišev in poiskal tudi tiste ljudi, ki so mu z žlico polente pomagali prebroditi najhujšo lakoto. Stenografirano besedilo je skrbno prepisoval na pisalni stroj in tipkopis dokončal na začetku 60. let minulega stoletja »shranik«. Po zaslugi njegovih daljnih sorodnikov (družine si ni ustvaril) prihaja vznemirljivi dnevnik sicer znanega planinskega pisatelja v javnost ravno ob obletnici začetka »velike« vojne.

Odlomek iz knjige

Skoraj pol stoletje je minilo, odkar so bile zapisane prve besede v priloženi vojni dnevnik, štirideset let je preteklo, odkar so bile iz stenograma prenesene v pisano besedo. [...]

Slovenska izobražena mladina tedanjih dni je bila v svojih svetovnih in političnih nazorih razdvojena. Na eni strani je bila katoliško verska, politično avstrijsko konzervativna, ki je videla možnost obstanka svojega naroda samo v obstoju Avstrije, druga je bila svobodnjaška, liberalna, deloma že socialistična (ne komunistična), v takratnem pomenu besede nacionalistična: borila se je za pravice svojega naroda brez kakih napadalnih namenov proti ostalim osmim avstrijskim narodom. V prvi vrsti se je borila proti germanizaciji na naših tleh in postavljala socialna vprašanja šele v drugo vrsto. Rešitev narodnega obstoja ni več videla v obstoju Avstrije. Hotela je njeno razbitje in ustvaritev resnične demokracije v bodoči Jugoslaviji.

Tako smo mi ustvarili prvo Jugoslavijo, ki smo bili iz tiste generacije, ki je prestala dve veliki vojni. Ravno tako smo že dolgo pred drugo vojno sprevideli, da ta država ni bila tista, kakršno smo sanjali po galskih ravninah in po tirolskih ledenikih. Tako razočarana je slovenska inteligenca šla v drugo vojno in v njej odigrala svojo vlogo. Kako jo je odigrala, ne spada sem. [...]

V Ljubljani med drugo vojno, štiri leta za žičnimi pregrajami, sem poskušal pisati nekaj podobnega, a je bilo prenevarno.

Ko to pišem, se mi izteka 75. leto življenja. Težko bo še najti koga, ki je preživel dve tako krvavi vojni; tisti, ki je še živ, bi si danes želel, da se ne bi rodil.

V Begunjah, dne 7. januarja 1963

J. Prešern